

[Indenrigsministeren.]

Undersøgelsen af et Forslag, som fremkom under Udvalgsbehandlingen i forrige Samling, og som betød 117 lige store Valgkredse med et vist Antal Tillægsmandater. Det ærede Medlem fandt dette Forslag tiltalende, og jeg maa sige, det gør jeg i og for sig ogsaa. Men der er bare den Ulempe ved dette Forslag, at det ganske ligesom det Forslag, der her foreligger, ja i endnu meget højere Grad, og ganske ligesom den Valgordning, vi for Tiden har, bringer den forholdsmæssige Repræsentation i Fare. Det viser sig da ogsaa ved de Undersøgelser, der er foretaget, at det fornødne Mandattal, hvis man tænkte sig denne Valgmaade anvendt, fra Valget i 1920 til Valget i 1924 og videre til Valget i 1926, er saa stærkt stigende, at hvis denne Udvikling fortsættes, vil denne Ordning meget hurtigt ikke tillade den forholdsmæssige Repræsentation. Og det er jo ikke usandsynligt, at denne Udvikling vilde fortsættes, idet jeg tror, at det vil gaa her, som det gaar i adskillige andre Lande, at den politiske Kamp mere og mere vil tilspidse sig til en Kamp mellem store Partier, saaledes at de smaa Partiers Kaar ikke vil blive blidere i den kommende Tid, og tillige saaledes, at Sandsynligheden for yderligere Deling i smaa Partier vil øges, og alt dette vil medvirke til en Fortsættelse af den Bevægelse i de nødvendige Tal, som vi paa Grundlag af dette Forslag har set ved at prøve det paa Valgene i 1920, 1924 og 1926.

Saa endte da det ærede Medlem Hr. Borgbjerg, idet han har Opmærksomheden henvendt paa dette Forhold, med at sige, at skulde man komme igennem, var et bevægeligt Mandattal fornødent. Ja, skal man sikre den absolut ligelige Repræsentation, som for øvrigt ikke er krævet i Grundloven, maa man enten saa højt op med Maksimaltallet for Folketingets Medlemmer, at man er sikker paa, at den fornødne Bevægelsesfrihed er til Stede, eller ogsaa man maa ganske slette Maksimalgrænsen og give Adgang til det Medlemstal, som efter ethvert Valg er fornødent, for at den ligelige Repræsentation kan tilvejebringes. I 1923 foreslog jeg Folketinget baseret paa et foranderligt Medlemstal. Det vandt den Gang ikke det ærede Medlem Hr. Borgbjergs Bevaagenhed. Det var ganske vist heller ikke en ubegrænset Bevægelighed, idet Forslaget ikke forudsatte en Grundlovsændring. Men nu havnede det ærede Medlem sluttelig i Kravet om en saadan, og jeg kan sige, at saa er det ærede

Medlem ogsaa godt dækket, saa har han jo ikke fornægtet Socialdemokratiets gamle Kærlighed til Enmandskredse, og han har dog med det samme skudt en Tilbagevenden til den gode gamle Tilstand paa dette Omraade ud i en saa fjern Fremtid, at det er sandsynligt, at hverken han eller jeg oplever at se denne Reform gennemført.

Med andre Ord, det ærede Medlem Hr. Borgbjerg indbyder altsaa paa ny til en Forfatningskamp her i Landet, for der er vel ingen, der tror, at der kommer en saadan Enighed som Resultat ud af Forhandlingerne om Forfatningsændringen, at denne vil kunne gennemføres glat, og at de Valg, der maa knytte sig til denne, vil kunne forme sig som Fredsvalg. Jeg maa sige, at jeg er ude af Stand til at faa Øje paa Nødvendigheden af, at vi nu skal skride til at genopfriske Kampen paa det samme Omraade, hvor Freden tilvejebragtes i 1915. Man kræver Grundlovsændringen, først og fremmest for at det ærede Medlem Hr. Borgbjerg og Socialdemokratiet kan naa til det Etkammersystem, som man gennem de senere Aar har krævet, for at man kan naa til Landstingets Afskaffelse, men ogsaa — og det var navnlig det ærede Medlem Hr. P. Munch, der urgerede saaledes — for at skaffe Plads for de nye Tanker om forfatningsmæssige Spørgsmaal, som er oppe i Tiden. Og det ærede Medlem Hr. Christmas Møller var jo enig med de to Talere, som paa Socialdemokratiets og det radikale Venstres Vegne krævede en saadan Forfatningsændring indledet; det ærede Medlem tilsagde sin Medvirken til „en dybtgaaende Overvejelse“ af dette Spørgsmaal. Nu har jeg ikke haft Fortrykket at gennemlæse og kan derfor ikke med fuld Sikkerhed citere det ærede Medlem, men det forekommer mig, at det ærede Medlem i denne Forbindelse talte noget om, hvad der var hans *personlige* Opfattelse. Jeg vil dog henlede det ærede Medlems Opmærksomhed paa, at nu staar han som Formand, som Fører for et af Rigsdagens store Partier, og naar han optræder her som Taler paa sit Partis Vegne i en saa vidtomspændende Sag som den, der her er rejst, saa er det virkelig ikke det ærede Medlems *personlige* Opfattelse, der interesserer, men saa er det *hans Partis* Opfattelse. Derfor vil jeg gerne spørge det ærede Medlem, om hans Tilslutning til de Krav, der fra det ærede Medlem Hr. Borgbjergs og det ærede Medlem Hr. P. Munchs Side i Gaar rejstes om, at vi skulde skride til at træffe Forberedelser til en Forfatningsændring, udtaltes paa det